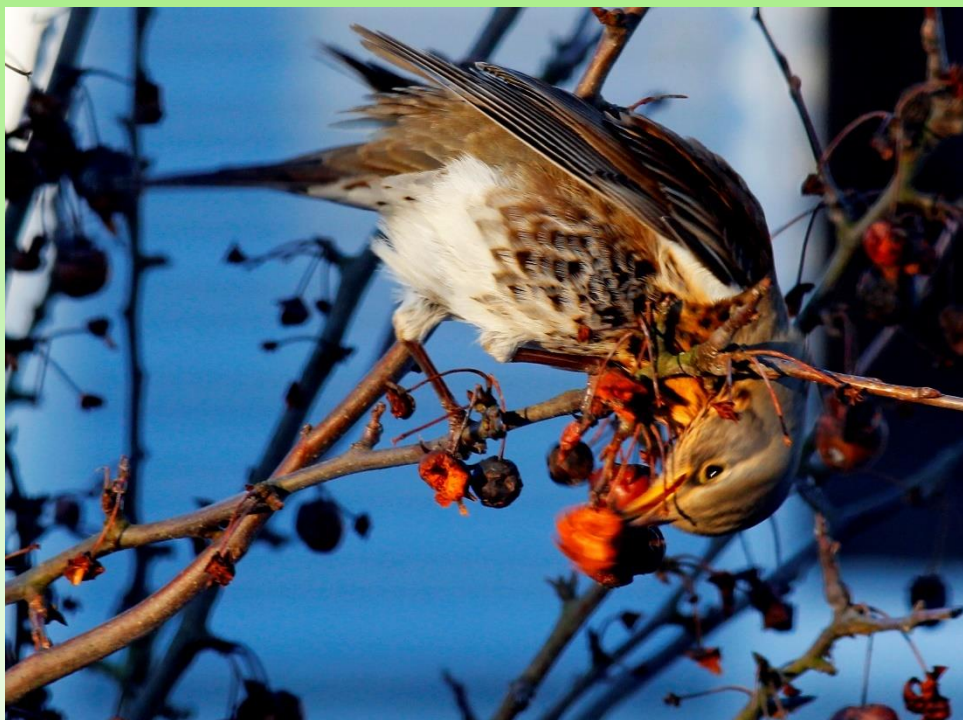

De Vriendenkring

*Maandblad van de Nederlandse Quakers,
het Religieus Genootschap der Vrienden*
92e jaargang nr. 3, maart 2021

Kramsvogel (een soort lijster) bemachtigt voedsel als de hele wereld ijskoud is. (foto Sytse Tj.)

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs: Nederl.: **€30,00 per jaar**
Europa en Wereldwijd **€75,00 per jaar**
Email abonnement (PDF) €5,00 per jaar

Deze Vriendenkring is gedrukt op milieuvriendelijk papier met deze drie certificaten

Het gebeurt helaas weleens dat abonnees vergeten te betalen. Maak daarom van de betaling van het abonnement een periodieke overmaking.

Bankrekening: (IBAN) **NL65 TRIO 0212 3772 64** t.n.v. Quakers te Driebergen met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'. Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U

Nieuwe abonnees, adreswijzigingen en betalingen email:
vriendenkringredactie@gmail.com

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM, Zwolle,
tel. 038-4608461/06-40030923.
Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Redactielid: Els Ramaker

Correctie: Hylkia, Els en Frieda Oudakker.

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15^e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt. Bezoek daarom geregeld de Quaker website:
www.Quakers.nu

De Nederlandse Quakers hebben, naast de website quakers.nu (waarop de Vriendenkring te vinden is), een Facebookpagina “Quakers Nederlandse Jaarvergadering” voor berichten en een besloten Facebookgroep “Nederlandse Jaarvergadering” voor onderling gesprek, ook met Vriendenkringabonnees. Lid word je met de betreffende knop op facebook.com/groups/820840817925912

In dit nummer:

Van de redactie.....	4
Ouvre mes yeux et mon cœur	5
Vier deuren naar de Wijdingssamenkomst	7
Zooming voor Quaker samenkomst	10
Ons Quakerhuis	11
Ontmoeting Doopsgezinden en Quakers	12
There is a crack in everything... ..	18
Quakers in de World Interfaith Harmony Week.....	19
Jongste lezer van de Vriendenkring.....	23
Quakers: Laat je leven spreken!	24
Gelijk hebben of gelukkig zijn.....	25
De Lente Rebelle van Extinction Rebellion.....	26
And to weary out all exaltation and cruelty	28
Slome liefde.....	29
Oorlogen met drones	30
Pierre Ceresole (1879 – 1945)	33
Nieuw QCEA rapport over vredesbemiddeling.....	36
We are peace!	37
Vrienden in het hele land	38
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?.....	39
Lichtboeken	40

De Algemene Vergadering van de Nederlandse Quakers zal dit jaar online plaatsvinden op 28, 29 en 30 mei.

Het thema zal zijn:

“Moge alles wat je doet, gedaan worden uit liefde”

(“Let us then try what love can do to mend a broken world”)

William Penn (1644 – 1718, schrijver en oprichter van Pennsylvania)

(<https://www.fcnl.org/updates/2016-10/paris-beirut-and-syria>)

Een uitnodiging en opgave formulier voor de AV met meer informatie volgen later (eind maart, begin april).

‘Quakers en ik’: 19 maart over Kees Boeke.

Online 19.30-21.00

Opgeven bij marlietjallingii@home.nl

Informatie: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kees_Boeke_\(pedagoog\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kees_Boeke_(pedagoog))

Kees Boeke 1884 – 1966

Van de redactie

Lieve Vrienden, we beleven een tijd waarin de traditionele waarden niet meer vanzelfsprekend zijn. In de samenleving zoals we die gewend waren, speelden waarden als bezit, economische groei, uitgaan en persoonlijk welzijn en genot een belangrijke rol. Ik heb evenals velen van ons een vast inkomen met alle voorrechten die er aan verbonden zijn. Voor veel mensen in ons land, in Europa en buiten Europa geldt dit helaas niet. Aan welke waarden heeft de wereld nu behoefte? Welke keuzes kunnen we maken om voor toekomstige generaties deze aarde eerlijk en leefbaar te houden? Ik denk dat gezondheid, harmonie met de natuur, vrede en medemenselijkheid de waarden zijn die we zoveel mogelijk aan onze kinderen en wie hen opvolgen willen doorgeven. Het is inspirerend om te na te gaan wie ons daarbij als goed voorbeeld kunnen dienen. In de bijeenkomst 'Quakers en ik' van 19 februari schonken we aandacht aan Pierre Ceresole, een Quaker die leefde van 1879 – 1945. Wie was deze man en wat heeft hij voor bijzonders gedaan? Tijdens deze bijeenkomst ontdekten we dat hij niet alleen heel inspirerende teksten heeft nagelaten, maar dat hij in zijn leven vooral actie heeft ondernomen om vrede te bevorderen. Het drong steeds dieper tot hem door hoe onderscheid naar klasse, ras of rijkdom de vrede en gerechtigheid in de wereld tegen hield. Hij koos radicaal voor de 'waarheid'. Hij organiseerde een werkkamp vlak na de eerste wereldoorlog waarin jongeren uit de landen die met elkaar oorlog hadden gevoerd samen aan de wederopbouw werkten. Dit was de start van de Service Civil International, de internationale werkkamp organisatie die in Nederland nu de Vrijwillige Internationale Actie (VIA) heet.

Deze transitie van vijandschap naar vriendschap, van tegen elkaar naar met elkaar was een grootse verandering van waarden. Pierre Ceresole is voor mij, en een aantal andere Nederlandse Quakers een heel inspirerend voorbeeld geweest. Ik heb werkkampen van de SCI meegemaakt in Europa en Tunesië: samen met andere jongeren een weg aanleggen tussen twee afgelegen dorpen en schilderen en behangen bij arme en behoeftige armen. Ik ging liftend naar India en werkte op enkele lange termijn projecten mee en bezocht lokale afdelingen. Na terugkomst in 1968 richtte ik samen met anderen een plaatselijke groep in Groningen op.

Tijdens de bijeenkomst van 'Quakers in ik' bleek dat er toch ook veel anderen in de SCI gewerkt hebben en net als ik hun levenspartners daar gevonden hebben. Ik hoop dat zij hierover nog in volgende Vriendenkringen willen schrijven.

Veel inspiratie bij het lezen van deze Vriendenkring toegewenst.

Sytse Tjallingii

Ouvre mes yeux et mon cœur

Door Bernard Prévost
Ingezonden door Joke Hofman

*Puisque ta vie coule en moi
comme le sang dans mes membres,
apprends-moi à te rayonner
et fais que ton amour transparaisse
à travers ma vie.*

*Ouvre mes yeux sur tous ceux que je rencontre
chaque jour:
que mes yeux ressemblent à tes yeux !
Ouvre mes oreilles aux appels de mes frères.
Ouvre mes mains pour accueillir et pour donner
que mes mains ressemblent à tes mains.
Ouvre mon cœur à tous ceux que j'ai du mal à aimer :
que mon cœur ressemble à ton cœur.*

*Apprends-moi à ouvrir mon visage aux autres,
à ouvrir mon esprit à leurs questions et à leurs soucis
et à m'ouvrir moi-même à ta parole, à ta lumière
et au grand vent de l'Esprit.*

door Joke Hofman vertaald:

*Omdat jouw leven in mij stroomt
zoals het bloed in mijn ledematen,
leer me je te laten stralen
en maak dat jouw liefde schijnt
door mijn leven heen.*

*Open mijn ogen voor iedereen die ik elke dag ontmoet:
dat mijn ogen lijken op jouw ogen.*

Open mijn oren voor het roepen van mijn broeders en zusters.

*Open mijn handen om te ontvangen en te geven:
dat mijn handen op jouw handen lijken.*

*Open mijn hart voor al diegenen, die mij moeite kosten om lief te hebben.
laat mijn hart zijn als jouw hart.*

*Leer mij mijn gezicht te openen voor anderen,
om mijn geest open te stellen voor hun vragen en zorgen
en om mijzelf open te stellen voor uw woord, voor uw licht en voor de storm
van de Geest.*

hertaling van Erik:

Leer me, jou door mij, te laten stralen.

Met hart en ziel en hand.

Leer me, jou door mij, te laten stralen,

Met ogen, oren en verstand.

Want jouw leven stroomt door mij,

Zoals het bloed door mijn vaten.

Maak dat jouw liefde schijnt door mij,

In al mijn doen en al mijn laten.

Open mijn ogen voor iedereen.

Leer mij beter kijken.

Open mijn oren voor het roepen om mij heen;

Laat oog en oor op die van jou lijken.

Er zijn mensen waar ik moeilijk van hou.

Open mijn hart en ziel ook voor hen.

Dan lijkt mijn hart op dat van jou.

Misschien dat ik daarom op dit plekkie ben.

Laat mijn handen ontvangen en open geven.

Maak mijn handen als de jouwe.

Laat ze veel geven en veel vergeven,

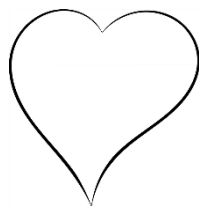
Laat ze niet breken maar veeleer bouwen.

Ik weet niet wat mijn naaste heeft te dragen.

Open mijn geest en open mijn gezicht.

Laat mij er zijn voor hun zorgen en vragen;

Open mij voor jouw woord, jouw geest en licht.

Vier deuren naar de Wijdingssamenkomst

Pendle Hill Pamphlet 306, William Taber
Vertaald door Frieda Oudakker

De vierde deur: De Deur Erna

Als een wijdingssamenkomst een diepe verbinding brengt met de levende Eenheid willen we niet dat die eindigt. De Ouderen die het overzicht houden wachten soms tot ver na het gebruikelijke uur. Pas dan schudden zij handen en breken het samenzijn op. Het ervaren van die voedende eenheid moet toch een keer eindigen. We moeten verder door de deur erná. We keren terug naar de gewone staat van ons dagelijkse bewustzijn.

Zelfs als de niveaus van bewustzijn aan het veranderen zijn, weten we al dat het consequenties heeft dat we 'daar' geweest zijn. Misschien merken we dat we flexibeler zijn als we na de wijdingssamenkomst terugkeren in de buitenwereld. Die gewone wereld kan mooier lijken. Ze lijkt voller van nieuwe keuzemogelijkheden. We hebben een meer heldere en alerte focus. We zijn preciezer in het waarnemen van wat daar echt is.

Het is niet toevallig dat veel Quakers toenemende capaciteiten in wetenschap, zaken en dienstverlening ontwikkelen. Zij gaan beter zien wat er werkelijk aan de hand is. Hun ervaringen in de stille samenkomsten heeft hen geholpen zich de spirituele wetten van oorzaak en gevolg dieper eigen te maken. Die wetten waarover Jezus zo krachtig sprak.

We verlaten de stilte van de bijeenkomst met een grotere gevoeligheid voor onrecht, geweld en de pijn om ons heen. De Quaker geschiedenis lijkt uit te wijzen dat dezelfde Kracht die ons gevoeliger maakt voor sociaal kwaad, ons ook de kracht geeft om creatieve oplossingen te vinden voor genezing in levens en situaties om ons heen. We ontwikkelen het vermogen om te werken aan sociale veranderingen.

Dezelfde Kracht die onze gevoeligheid voor kwaad en onrecht vergroot opent ons bewustzijn gelukkig ook voor toenemende schoonheid en spirituele hulpbronnen. Zo wordt het ons mogelijk gemaakt toegewijde volgelingen te zijn van de Weg waarover Jezus sprak.

Zoals de meeste religieuze tradities zorgvuldig de opening van de spirituele bijeenkomst samenstellen, zo hebben ze ook veel aandacht voor de afsluiting. Ze ondersteunen de gemeenschap niet alleen op weg naar de veranderende

fases van bewustzijn. Ze bereiden de deelnemers er ook op voor om, met vernieuwde energie en visie, de overgang terug naar het dagelijkse leven te maken.

Die korte momenten, waarop we wisselen van staat van bewustzijn aan het einde van de bijeenkomst, zijn even belangrijk als alle daaraan voorafgaande stadia. De bijeenkomst zou van we-

nig waarde zijn, als we die ervaring van Eenheid, die ruimere waarneming, niet met ons meenemen de wereld in. Hoe uitzonderlijk onze ervaring in de bijeenkomst ook is geweest, het is nooit bedoeld als een ‘trip’. Het is de bedoeling dat het gevolgen heeft voor ons dagelijks leven, nu.

Nadat de handen gesloten zijn, hebben die paar momenten van passeren door de deur erna een grote potentie. De glans van de verbinding in de bijeenkomst kunnen we omzetten in de rijkdom van een getransformeerd leven. Het zijn maar een paar minuten, maar het wonder van het goddelijke bewustzijn geeft ons alle ruimte en tijd die we nodig hebben voor een krachtige bewuste keus tijdens deze overgang. Zowel Einstein als de mystici hebben ons laten zien hoe betrekkelijk tijd in werkelijkheid is.

Een Episcopale priester leert zijn mensen stille meditatie te gebruiken. Hij doet de suggestie om een ‘beeld’ (een les) uit de stilte mee te nemen naar het leven in de wereld. Met andere woorden: welk nieuw inzicht, welk nieuw begrip heeft de tijd met God mij gegeven om mee te nemen in mijn dagelijks leven? Als onze ademhaling en hartslag weer normaal worden, als onze ogen de schoonheid indrinken van de mensen en dingen om ons heen, dan weten we dat we nooit meer dezelfde zullen zijn. Als het niveau van bewustzijn verandert, besluiten we tot een nieuwe belofte aan God in ons dagelijks leven. Misschien de belofte om de roeping die in de bijeenkomst tot ons kwam werkelijk op te volgen. Het kan zo simpel zijn als het bellen of schrijven van een bekende, of een bezoek aan een overheidsambtenaar of een gevangene. Of misschien is de belofte, het beeld dat ons voor onze nieuw geopende ogen staat, eenvoudig om God vaker een plaats te geven in ons dagelijks leven. Als we de handen pakken van de mensen om ons heen, weten we dat iedere hand een teken, een belofte, een ‘symbool en zegel’ is van ons vernieuwd open staan voor God. Van onze inzet om de wereld in te gaan met nieuwe ogen en een grotere trouw in alles wat we doen.

Mijn nawoord bij de vier deuren.

Lieve Vrienden

Dit was de laatste aflevering van het Pendle Hill Pamphlet, de Vier Deuren naar de Wijdingssamenkomst.

Ik heb veel gehad aan het werken hieraan. Ik wilde zo dicht mogelijk bij de tekst uit de brochure te blijven. En toch de inhoud omzetten naar onze gewone Nederlandse taal. Ik moest daarvoor de tijd nemen om de betekenis van de veelheid van Engelse uitdrukkingen die wij gewend zijn te gebruiken, diep te doorvoelen en vervolgens te zoeken naar hoe wij dat in het Nederlands zouden zeggen. Het was nodig om het een tijd in mij te laten rondzingen om de diepste betekenis te doorvoelen en daar dan de woorden voor te vinden. Vaak moest ik meerdere Nederlandse woorden gebruiken om de verschillende facetten van een enkel Engelse woord tot hun recht te laten komen. Ik groeide erin. Het heeft mijn woordenschat van spirituele woorden uitgebreid. Ik kreeg informatie die ik graag 10 jaar eerder gehad zou hebben. Dat had mij veel onzekerheid bespaard en meer grond onze mijn 'Quaker-voeten' gegeven. De laatste maanden hebben we in de Deventer Quaker gespreksgroep maandelijks één van de artikelen van de Vier Deuren besproken. Het heeft ons dichter bij elkaar gebracht. Zowel het delen van onze inspiratie, als soms het praten over ons zoeken en ook: het (nog) niet kunnen vinden.

Vanuit deze ervaringen komt bij mij de wens op om het niet te laten bij deze vertalingen voor de Vriendenkring alleen. Ik zou graag met liefhebbers van deze materie uit ons Genootschap (en daarbuiten?) nog een tijdje doorgaan met het bespreken van en uitwisselen over deze teksten.

Wie voelt daar ook voor? Door onze ervaringen met de Zoom mogelijkheden hoeven afstanden geen bezwaar meer te zijn. Er wordt ook aan gewerkt om meer digitale accounts ter beschikking te krijgen als Vrienden.

We zouden vier bijeenkomsten kunnen houden. Eén bijeenkomst over elk hoofdstuk van de brochure.

Je kunt je melden bij mij via mail: friedaoudakker@gmail.com.

Of bellen om te overleggen als je meer wilt weten, of om samen de plannen concreter te maken. Telefoon 0644794366

Met warme Vriendengroet, Frieda Oudakker

Zooming voor Quaker samenkomst

Door Harvey Gillman uit Carillon, januari/februari 2021

We komen met hart en geest en met ons
apparaat voorbereid.
We klikken op de link.
We wachten.
We testen het geluid.
We wachten op de gastheer of vrouw.
We krijgen toegang.
Bekende gezichten, bekende plaatsen.
We glimlachen naar de aanwezigen.
Sommigen zuchten.
Sommigen sluiten hun ogen.
Sommigen zetten hun microfoon op
”mute”.

Alleen samen, in een wereld waarin we niet kunnen aanraken, raken we elkaar aan met hart en ziel. Ook al staat ons geluid uit, we groeten elkaar. Ook al is ons internet onstabiel, we zijn toch in staat om te verbinden.

Woorden en stiltes overbruggen de ruimte tussen ons.
We ervaren wat troost, we hopen op een hervat leven, we hebben een herinnering aan hoe het vroeger was en we stellen ons voor hoe het misschien weer zal zijn.
Na de samenkomst wisselen we nieuws uit.
We herinneren ons de dag dat we elkaars hand konden schudden, de aankondiging dat iemand koffie zal zetten. Het uitnodigen van Vrienden voor dit en voor dat.
We zien elkaar volgende week als we gespaard worden, zeiden ze tegen elkaar.

Ons Quakerhuis

Door Willem Furnée

Ons QUAKERHUIS is ons allen zeer dierbaar en ieder van ons zal rouwen en het berouwen als het zou instorten.

Nu heb ik het niet over ‘kopen of verkopen’ en ‘bestemmingsplannen’ maar over Renovatie. Renovatie van het QUAKERHUIS waar ieder van ons als bouwsteen dienst doet. Jij bezoeker van onze samenkomsten, jij welwillende lezer, jij siersteen met je stralende blik, en jij als ‘gewone’ bouwsteen. Maar ook jij dwarsligger, jij onzichtbare steen in de fundering en jij gevelsteen die hoog verheven het overzicht houdt. Wij allen zijn onmisbare elementen van het QUAKERHUIS.

Laten we dan alles wat schadelijk is voor ons geliefde QUAKERHUIS afleggen en in Stilte bijeenkomen! Niet om zelf aan het woord te zijn of te genieten van de stilte, maar verlangend en voorzichtig reikend naar het zuivere Woord van Waarheid waarmee het Licht ons voedt; net zoals pasgeboren baby's die verlangen naar pure, onverdunde moedermelk. Want daardoor zal ons dierbare QUAKERHUIS groeien en bloeien. Door de ingevingen van Liefde en Waarheid in ons hart zullen we ervaren hoe goed en Vriendelijk het Licht is. We zullen dat Licht steeds helderder in ons zelf en in de ander gaan herkennen.

Laten wij ons openstellen voor de stille Stem van het innerlijk Licht, het levende cement waarmee de Eeuwige de stenen tot een eenheid smeedt zodat het bouwwerk de eeuwen kan trotseren. Word stil, al is het maar één uur per week, en ontdek de schat die in jou verborgen is. Een schat die hunkert naar jouw toewijding, die oneindig geduldig is, maar die niet kan wachten om gevonden te worden.

De Eeuwige heeft ons het Licht geschonken. Een kostbare schat die alle duisternis verdrijft. Zoek dit Licht in jezelf en je zult het herkennen in ieder ander. Laat je zelf gebruiken als levende steen om ons QUAKERHUIS in stand te houden en uit te bouwen. Naarmate het QUAKERHUIS groeit en bloeit zal ook het aantal “bewoners” gaan groeien want er is veel behoefte aan een vriendelijke, zachtmoedige en open ruimte waar het lieflijke Licht zich kan manifesteren.

Bovenstaande tekst kwam in mij op na het lezen van de bijbeltekst in het boek 1 Petrus 2 de verzen 1-6.

Ontmoeting Doopsgezinden en Quakers

Zaterdag 6 februari 2021 online

Verslag van Marlies Tjallingii

We waren met 26 mensen, ongeveer evenveel Quakers als Doopsgezinden. Waldemar Epp opent de bijeenkomst:

“Ik heet iedereen welkom bij deze ‘online-dag van Quakers en Doopsgezinden’. Fijn dat jullie allen erbij zijn en ik denk dat het een bijzondere dag van ontmoeting zal worden.

Deze dag is een tweede stap of tweede bijeenkomst in de richting van kennismaking. Het bouwt niet voort op de vorige bijeenkomst maar staat op zichzelf en heeft zijn eigen dynamiek.

We hebben elkaar nodig in het bevorderen van ‘Gerechtigheid — Vrede — Duurzaamheid’ ver weg maar ook dichtbij. En daarvoor is de eigen kracht en de kracht die we samen hebben belangrijk. Hierbij speelt de ontmoeting een rol.

En dit brengt mij bij mijn inleiding, namelijk de ontmoeting. Ik heb lang zitten denken welke tekst ik hierbij zou willen gebruiken, want ontmoeting kan verschillend worden ervaren en geïnterpreteerd.

En ik dacht ineens aan de verschillende momenten van ontmoetingen die we in de Bijbel vinden. Tussen mensen en God. Mozes die een ontmoeting heeft bij de brandende struik. Elia die een ontmoeting heeft in de Stille. Maar er zijn ook verhalen van mensen die elkaar ontmoeten. Bijvoorbeeld Jakob en Ezau die elkaar na een ruzie weer ontmoeten. Of denk aan het verhaal van de weggelopen zoon die weer bij zijn vader terugkomt. Of de twee mannen op weg naar Emmaüs die Jezus weer ontmoeten. Al deze ontmoetingen hebben hun eigen lading, hun eigen intensiteit, hun eigen dynamiek.

En een ontmoeting waar ik jullie nu in mee wil nemen is de ontmoeting van de man die op handelsreis is, en op zijn reis toevallig een man tegenkomt. Die

man ligt op de grond, nadat hij overvallen werd. Ineens gaat het er niet meer om dat de man een Samaritaan is, en een handelsreiziger of dat de andere man onderweg was van Jeruzalem naar Jericho. Het gaat er ineens om dat men de naaste wordt, dat men zijn reis onderbreekt - of dat waar men mee bezig was- om dan de naaste te worden van de ander. En dan kan het tot een ontmoeting komen. Dat wil niet zeggen dat we ineens op zoek moeten gaan, maar dat het ons kan overkomen. Het is niets dat je kunt afdwingen, je kunt hooguit de randvoorwaarden hiervoor creëren. Misschien zoals wij dat nu doen met deze online-dag van Quakers en Doopsgezinden. Wat er vervolgens gebeurt, heb je niet in de hand. Maar als je je ervoor opent, dan kan het gebeuren. Ik hoop van harte dat we vanuit de stilte elkaar ontmoeten.”

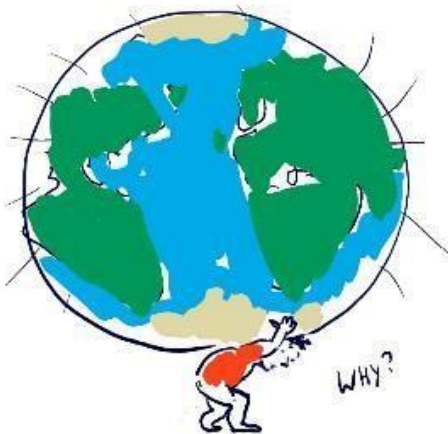

Stilte

Na de stilte doen we een kort kennismakingsrondje. Daarna delen we: waar we dankbaar voor zijn. Dat doen we ook in de chat en de deelnemers die het niet in de chat kunnen zetten delen het gesproken. Een mooie afwisseling van mogelijkheden.

Dankbaarheid geeft ons de mogelijkheid om ook zorgen en pijn te kunnen dragen, Dat laat Maarten van der Werf mooi zien in de balans. (zie figuur hiernaast).

We deelden onze dankbaarheid.

naar het lied van Declan Galbraith: Tell me why?

Dankbaarheid

•.. Waar ben jij dankbaar voor op dit moment?

Het ervaren van dankbaarheid geeft moed om ook zorgen en pijn te kunnen dragen.

Over onze gezondheid, de natuur, de liefde van de mensen om ons heen, muziek, gedichten, onze creativiteit, voor het samen optrekken voor gerechtigheid, vrede en heelheid.

We luisteren naar het lied van Declan Galbraith: Tell me why?

Een kind stelt de vraag: Waarom?

Op deze vraag weten we als volwassenen vaak niet het antwoord. Leren we onze kinderen dat ze deze vraag beter niet kunnen stellen? Hoe doen we dat als volwassenen? Durven we verantwoordelijkheid te nemen? Hoe gaan we dit veranderen?

Thema: Onze zorgen en pijn

- ..*Wat heeft jou geraakt waardoor je misschien zorgen hebt of had in de afgelopen maanden?*
- ..*Hoe ging je daarmee om?*

De zorgen delen we eerst in kleine groepen, daarna delen enkelen in de grote groep.

Het gaat ons over het algemeen persoonlijk goed.

We maken ons wel zorgen over vluchtelingen aan onze grenzen en over de mensen die geen regelmatig inkomen hebben. Jongeren die geen perspectief zien.

Hoe komen wij in contact met anderen buiten onze bubbel?

We gaan opnieuw in breakout-rooms en praten over wat onze krachtbronnen zijn voor onszelf en gezamenlijk.

Het uitwisselen in kleine groepen is diep en ontroerend voor veel deelnemers.

Thema: Onze inspiratie bronnen

- . *Waar zat in de afgelopen maanden jouw kracht?*
- . *Wat of wie heeft je geraakt en daardoor geïnspireerd?*

- .. *Bidden voor of in het Licht houden geeft heel veel kracht*
- .. *Wandelen en de ontmoetingen die je daarbij hebt*
- .. *Doorgaan online, yoga, blikjes rapen*
- .. *De stilte geeft kracht*
- .. *Grote verhalen zoals van ML King en Gandhi*
- .. *Bijbelverhalen die kracht geven. Ook het lied dat nog komt 'There is a crack in everything, that's how the light gets in'.*
- .. *Inspiratie uit de creativiteit en humor die deze tijd los maakt in mensen*
- .. *Voor mij, wandelen/in de natuur zijn, met vrienden zijn, de woorden van Jezus of andere spirituele (en wereldse, ook) leiders*
- .. *Inspiratie en kracht ervaar ik in het delen van mijn verhalen met mijn vrienden. En het luisteren naar verhalen van mijn vrienden die ze met mij delen.*
- .. *Yoga en het aandacht voor de adem die je daarbij leert*
- .. *Groepsgesprekken bijv. in werkgroepen, maar ook individuele gesprekken; ook kunst kan energie geven*
- .. *Voor mij is een krachtbron muziek, de ontmoeting met de componist, of met een gedicht, de ontmoeting met de dichter, maar ook met bijbelstudie en zeker met andere mensen, vrienden, kennissen en ook vreemden.*
- .. *Erik had een mooi beeld van een vlechtwerk van verticale en horizontale lijnen die samen een prachtig stevig kledingstuk*

weven. Dus zowel inspiratie uit het contact met het Hogere, als met de mensen en groepen om ons heen die met van alles, en vanuit allerlei achtergronden met zaken bezig zijn.

- .. Voor mij is 's middags naar bed gaan ook een kracht bron! (ik doe dit soms niet graag, want het kost tijd, maar het levert achteraf ook weer kracht op)

We nemen korte tijd om te lunchen.

In de laatste ronde delen we over: Hoe zetten we onze kracht en inspiratie positief in. Maarten geeft de mogelijkheden zo

weer: je kunt je machteloos voelen, of de kracht destructief inzetten. Maar we kunnen ook zoeken naar positieve en creatieve oplossingen

De Lofzang van Leonard Cohen over: 'There is a crack in everything' (zie na dit verslag in deze Vriendenkring) luidt onze laatste deelronde in met een kort gesprek vanuit de stilte. Daarin voelen we ook veel dankbaarheid.

Na afloop vroegen we naar de bevindingen van deze online ontmoeting:

- Maar we zijn wel geroepen om voor barsten te zorgen in het systeem, het weerbarstige systeem.
- Hoe meer barsten in onze geloofsgroepen hoe meer licht er naar binnen kan gaan.
- Zeker goed georganiseerd, dank jullie wel!

- Een sterk gevoel van gemeenschap.
- Ik geloof dat ik nog nooit zo veel Quakers, Vrienden, bij elkaar gezien heb! Een positieve ervaring erbij.
- Heel fijn om zo gemeenschap te ervaren. Ik voel de verbondenheid in spiritualiteit maar ook in de inzet voor maatschappelijke thema's.

Om verder te bekijken of te lezen:

Pieter Post deelt dit boek over Doopsgezinden en de holocaust.

Mark Jantzen and John D. Thiesen, European Mennonites and the Holocaust, University of Toronto / United States Holocaust Memorial Museum ISBN 978-1-4875-2554-5 (paper); ISBN 978-1-4875-37241 (PDF)

Marlies Tjallingii deelt het verhaal over een Quaker delegatie naar de Gestapo in 1938. Dit staat in de vorige Vriendenkring op blz 30.

Pieter deelt ook de ervaring van het organiseren van debatavonden met alle politieke partijen in Heereveen.

Inspirerende organisaties:

International Association for Religious Freedom,

Hennie Jansen deelt over: Quaker Council for European Affairs (www.qcea.org) in Brussel met een Nederlands blog <https://qceadeltalicht.wordpress.com>

There is a crack in everything...

Eerste deel van het lied van Leonard Cohen getoond en beluisterd op de bijeenkomst van Quakers en Doopsgezinden.

*The birds they sang
At the break of day
Start again
I heard them say
Don't dwell on what
Has passed away
Or what is yet to be.
Ah the wars they will
Be fought again
The holy dove
She will be caught again
Bought and sold
And bought again
The dove is never free.*

*Ring the bells that still can
ring
Forget your perfect offering
There is a crack a crack in
everything
That's how the light gets in.*

*De vogels zongen
Bij het aanbreken van de
dag
Opnieuw beginnen
Hoorde ik ze zeggen
Blijf niet stilstaan bij wat
Verleden is
Of wat er nog moet komen.
Ah, de oorlogen zullen
Opnieuw gestreden worden
De heilige duif
Zal weer worden gepakt
Gekocht en verkocht
En weer gekocht
De duif is nooit vrij.*

*Luid de klokken die nog kun-
nen luiden
Vergeet uw perfecte aanbod
Er zit een barst in alles
Dat is hoe het licht naar bin-
nenkomt*

Quakers in de World Interfaith Harmony Week

Door Willem Furnée, presentatie in het kader van de World Interfaith Harmony Week

Lieve mensen.

Wat een voorrecht om aan deze World Interfaith Harmony Week bijeenkomst een bijdrage te mogen leveren. Wij vieren vanavond onze verbondenheid over culturele, raciale en levensbeschouwelijke grenzen heen. Met een open oog en oor voor elkaar. Om elkaar te ontmoeten en elkaar verhalen te vertellen over de levensbeschouwing die ons draagt en inspireert.

Mijn inspiratie put ik uit de bijbel en de traditie van de Quakers.

Een religieuze gemeenschap die in de 16e eeuw is ontstaan vanuit een religieuze ervaring van George Fox. Samen met Margareth Fell bouwde hij de Quaker gemeenschap op die tegenwoordig wereldwijd plm. 400.000 leden heeft.

De uitdrukking Innerlijk Licht is ontleend aan het evangelie van Johannes die zijn boek begint met een heel spiritueel scheppingsverhaal. Het is een tekst om te lezen en te herlezen

Om mee te nemen in de stilte, in de meditatie.

In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. Het was in het begin bij God.

Alles is erdoor ontstaan, zonder dit is niets ontstaan van wat bestaat. In het Woord was Leven en het Leven was het Licht van de mensen. Het Licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen

In hun samenkomsten stellen Quakers zich open voor de ingevingen van het innerlijk Licht. Iemand kan zich geroepen voelen om zo'n ingeving onder

woorden te brengen. Deze persoon gaat dan staan, deelt de ingeving met de aanwezigen en gaat weer zitten.

Ik ben er niet op uit een mooie voordracht te houden of u te overtuigen van mijn waarheid, maar om met u in contact te komen door te spreken over de goddelijke aanwezigheid in ieder van ons. Het zou mooi zijn als we deze aanwezigheid in elkaar herkennen over de grenzen van onze geloofsovertuigingen heen. Religie is voor mij geen hoofdzaak, maar een hartzaak.

De Bijbel is mijn schriftelijke inspiratiebron. Niet omdat dit het enige boek zou zijn waarin de waarheid wordt verkondigd, maar omdat ik daarmee ben opgegroeid. Als ik in Saoedi Arabië was geboren was het ongetwijfeld de Koran geweest en had ik God Allah genoemd.

Allah is een andere naam voor de Eeuwige. De Eeuwige heeft oneindig veel namen, maar de Eeuwige is Eén.

En de Ene vinden we niet door te gaan bekvechten over terminologie maar door ons open te stellen voor zijn aanwezigheid in ons: het Innerlijk Licht en ons allemaal samen in zijn schoot geborgen te weten..

Ik ben ervan overtuigd dat ieder mens ten diepste verlangt naar een leven in vrede. Dit verlangen kan echter gemakkelijk overschaduwd worden door andere verlangens: macht, rijkdom, bekendheid etc. etc. en ertoe leiden dat geweld wordt ingezet om dit verlangen te bevredigen. Wat kun je in zulke situaties doen?

De enige juiste weg naar vrede is geweldloos. Want geweld leidt altijd tot nog meer geweld.

De bijbel zegt daarover: “Heb je vijanden lief”.
Dat lijkt een onlegbare puzzel.

Toch zijn er mensen die een vorm van effectief geweldloos verzet weten te bieden.

Mijn rolmodellen zijn:
Gandhi (India),
Martin Luther King (VS)
Nelson Mandela (Z. Afrika)
Alexei Navalny (Rusland),

Svetlana Tichanovskaja (Belarus)

Aung San Suu Kyi (Myanmar)

Zij zijn mijn leermeesters in geweldloos verzet.

Navalny heeft een paar pogingen tot doodslag ter nauwer nood overleefd.

Desondanks bracht hij de moed op om terug te keren naar zijn vaderland om solidair te zijn met zijn supporters. Nu zit hij weer gevangen onder een onmenselijk regime en is hij zijn leven niet zeker.

Svetlana Tichanovskaja leeft in ballingschap om haar achterban te kunnen blijven inspireren.

Aung San Suu Kyi zit gevangen omdat ze niet wil buigen voor de militaire machthebbers.

Drie hedendaagse inspirerende persoonlijkheden. Zij zijn voor mij een hoopvol teken dat een mens tot het onvoorstelbare in staat is.

De bovengenoemde helden laten ons zien hoe je geweldloos kunt protesteren. En zelfs tegen je vijanden mag je geen geweld gebruiken..

Ik geef het meteen toe: ik weet wel zeker dat ik daartoe niet in staat ben.

Maar dat betekent niet dat ik geen poging zal wagen om toch op zijn minst in gesprek te blijven met een tegenstander, al is het maar om erachter te komen wat hem of haar beweegt om geen stap mijn kant op te zetten. En wie weet, misschien kom ik er dan wel achter dat ik zelf ook dictatoriaal gedrag vertoon...

Mogen wij in staat zijn om conflicten te voorkomen door altijd bereid te zijn tot dialoog. Niet om een ander te verslaan, maar om de ander te verstaan. Om nader tot elkaar te komen, al is het maar een millimeter.

En dat we het samen met onze tegenstander over één ding eens kunnen worden, namelijk dat we het grondig met elkaar oneens zijn.

Religieuze leiders bijeen in het kader van World Interfaith Harmony Week in 2019

'Gemengde' Wijding Samenkomst in Den Haag.

Door Peter van Leeuwen

Het lukte ons om ondanks de pandemie de 5e zondag met kinderen te vieren, terwijl enkele Vrienden via zoom konden deelnemen.

Er waren twee verhalen voor de kinderen.

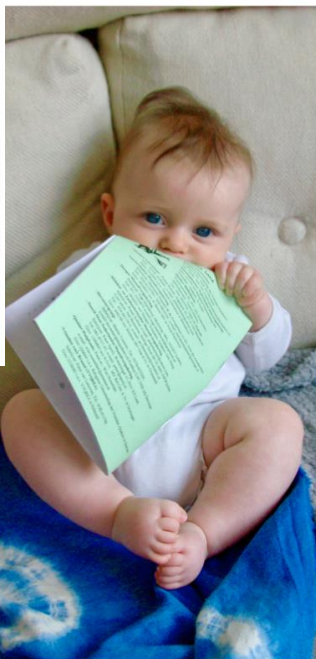
En er waren er ook diverse Vrienden, die spontaan getuigden, hoe ze omgingen met de Quaker aanduiding “Innerlijk Licht”.

Het werd een rijke verzameling voor jong en oud.

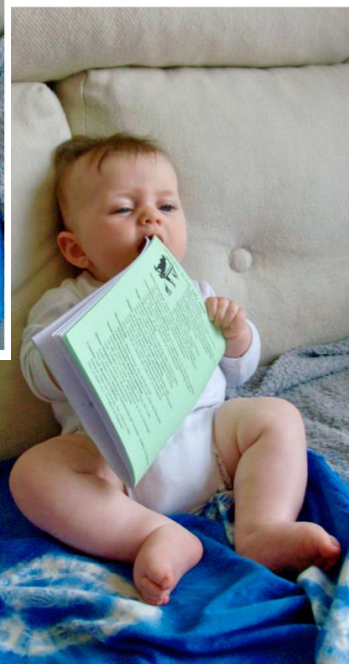
Jongste lezer van de Vriendenkring

Door Anneke Spreij

Onze Ilana wordt deze maand alweer 10 jaar, maar 10 jaar geleden had ze als baby al veel plezier met de Vriendenkring, zie de foto!

We kwamen deze plaatjes onlangs weer tegen in haar babyboek en het leek me grappig om die aan jullie door te sturen 😊

De Vriendenkring smaakt naar meer...!

Quakers: Laat je leven spreken!

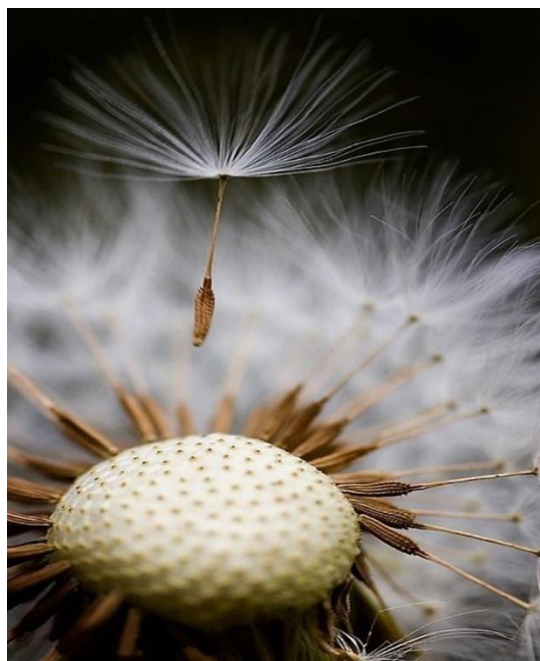
Citaat van de maand door Willem Furnée.

Als je leven spreekt, val het dan niet in de rede.

Henry J. Kaiser 1882-1967

Toelichting overbodig!!!

Henry Kaiser was een vroege pleitbezorger van het brengen van Amerikaanse hulp aan degenen die leden onder de Duitse agressie in Europa. In 1940, een vol jaar voordat de toenmalige VS de Tweede Wereldoorlog in gingen, diende Kaiser als nationaal voorzitter van United Clothing Collection for International War Relief om de broodnodige kleding te leveren aan de vluchtelingen van Hitlers veroveringen in Europa.

Bij Gelijk of Geluk
(zie volgende bladzijde):
*Wat een geluk om samen
de zadjes van een paar-
denbloem te blazen.*

Gelijk hebben of gelukkig zijn.

Door Peter van Leeuwen

Zou het geen mooi ideaal zijn als ik “louter uit liefde leven” kon? Ja, dat leek me vorig jaar wel een goed plan! Maar vanochtend lag ik te beseffen hoe ver ik eigenlijk van “uit louter liefde leven” ben afgedwaald! Mijn gedachten gaven mij geen plezier meer. Ik zat verstrikt in de gevoelens die opgedrongen worden wanneer men tweets leest en politiek nieuws. Eigenlijk is dat dus gevaarlijke kost voor mij, totdat ik geleerd heb om ALLES vanuit liefde te benaderen en dus ook alles wat ik lees!

Het begint al met de drang om die tweets en blogs en politieke nieuwtjes te lezen. Daarbij komt een selectiemechanisme aan bod, namelijk dat ik word aangetrokken juist die zaken tot mij te nemen die mijn gevoelens en vooroordelen bevestigen en versterken. Is dit een trucje van mijn kleine ikje om mij weer “in het gareel” te krijgen van “normale” zorgen en angst? Daar ziet het wel naar uit!

Welke prijs betaal ik hiervoor? Het kortstondig genoeg dat ik het kennelijk bij het rechte eind heb - want ik word bevestigd in mijn oordeel - en dat geeft een bekend, maar door mij nog niet goed onderzocht gevoel: dat van merken “gelijk te hebben”. Ik denk nu aan een tekst in een leerboek: “(Peter,) wil je gelijk hebben of gelukkig zijn?”

En zo komen we bij de kosten uit: kortstondig genoeg is geen duurzaam geluk. Zo is de wens “louter uit liefde te leven” een leerweg. Leren houdt in dat ik zo nu en dan een beter inzicht krijg, mijn oordeel bijstel in plaats van daar steeds in bevestigd te worden. Mijn oordeel bijstellen kan er op neer komen te beseffen, dat ik helemaal geen oordeel kan vellen, daarvoor nooit over alle “ins en outs” beschik. “Louter vanuit liefde leven” zou kunnen inhouden dat ik me steeds vanuit liefde verbind met wat ik zie.

Mijn gedachten gaan nu opeens naar *mijn beeld*, al of niet terecht, van Moeder Teresa: zij moet wel héél erg veel ellende en onrecht gezien hebben in haar werk! Maar, verloor ze veel tijd met verontwaardiging of *strijden* voor verbetering? Ze verbond zich vanuit liefde. Om dit beeld naar mijzelf nog te bevestigen google ik haar even. De eerste uitspraak van haar die ik tegenkomt luidt: “Als je mensen beoordeelt, heb je geen tijd om van ze te houden.”

De Lente Rebelle van Extinction Rebellion

Door Zunei, vrijwilliger van XR

Jouw steun maakt het verschil en dankzij jouw support kunnen we de komende tijd volop aan de slag met het organiseren van ‘**De Lente Rebelle**’. Tijdens deze rebelle gaan we 6 weken lang actie voeren om de klimaat- en milieucrisis tot topprioriteit te maken tijdens de verkiezingen en een scherp klimaatbeleid van de overheid te eisen.

De Lenterebelle is hier! Extinction Rebellion komt in opstand voor het leven! Op vrijdag 26 februari zijn er ‘kickoffs’ in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Tilburg. De actie in Tilburg is een legale manifestatie, de acties in de andere steden kennen een disruptief (ontwrichtend) karakter.

Op zaterdag 27 februari organiseren we decentrale acties op talloze plaatsen in Nederland. Wij nemen de straten over!

Na de kickoffs gaat de opstand onverminderd door: tijdens de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen én tijdens de formatie. Het kabinet 2021-2025 is het laatste kabinet dat het tij kan keren!

Binnen XR zoemt het van jewelste. Er wordt georganiseerd, gediscussieerd, geschreven, ontworpen en gecreëerd. Het duurt niet lang meer voor wij allemaal de straat op gaan en als zwermen door de steden trekken! Vreedzaam, creatief en disruptief zoals altijd. Wij komen in opstand omdat de overheid haar plicht om burgers te beschermen tegen de klimaat- en ecologische crises niet nakomt. Extinction Rebellion staat voor het leven!

Meer informatie over precieze locaties, data en tijden volgt via de lokale events, die hier ook vermeld zijn.

Terwijl de leefbaarheid voor mens en dier bedreigd wordt door de gevolgen van de klimaat- en ecologische crises, blijft de overheid stil. Zij weigert eerlijk te zijn over het gevaar waar wij ons in bevinden. Het nieuwe kabinet moet eindelijk doen wat nodig is om de klimaatcrisis tegen te gaan. Daarom komt Extinction Rebellion in opstand met de Lenterebelle. In de eerste fase, in de aanloop naar de verkiezingen, eist XR dat politiek en media eerlijk communiceren over de klimaat- en ecologische crises waar wij in leven, en dat de overheid de noodtoestand uitroept. In de tweede fase, tijdens de formatie, eisen wij dat het nieuwe kabinet doet wat nodig is om de gevolgen van de klimaat- en ecologische crises zoveel mogelijk te bezweren.

XR is een mondiale burgerbeweging die zich inzet om het leven op aarde te behouden. Leden van XR zetten druk op overheden – met vreedzame,

creatieve en disruptieve acties – om te zorgen dat deze in actie komen tegen de klimaat- en ecologische crises. Sinds haar oprichting in 2018 is XR een van de snelst groeiende burgerbewegingen ter wereld. Zij brengt gewone mensen, uit alle hoeken van het land en van alle leeftijden, bij elkaar. Een grote meerderheid Nederlanders maakt zich zorgen over het leven van huidige en toekomstige generaties. Dat zien wij terug in onze beweging. Iedere maand zijn er meer lokale XR groepen actief.

XR stelt de Nederlandse overheid drie eisen:

1. **WEES EERLIJK** over de klimaatcrisis en de ecologische ramp die ons voortbestaan bedreigen. Maak mensen bewust van de noodzaak voor grootschalige verandering.
2. **DOE WAT NODIG IS** om biodiversiteitsverlies te stoppen en verlaag de uitstoot van broeikasgassen naar netto nul in 2025. Doe dit op een rechtvaardige manier.
3. **LAAT BURGERS BESLISSEN** over een rechtvaardige transitie door het oprichten van een burgerberaad die een leidende rol speelt in de besluitvorming.

Actie van XR in Nijmegen op 1 februari, de deelnemers vallen 'dood' neer. Op de Spandoek staat: Vattenfall en Essent verstoken bossen, NU contract opzeggen.

And to weary out all exaltation and cruelty

Het zevende Naylor Sonnet van Kenneth Boulding

*WHAT patience must we cherish, to out-wear
The sleepless hosts of hell, who lie in wait
Against our slightest weakness, early, late,
With perseverance more than we can bear.*

*How can we wait the many a weary year
Before the rock of pride, and cruel hate.
Into a fruitful earth disintegrate
Under the tears of love and near-despair ?*

*Who then can blame us if we lose our trust
In Love's slow ways, and hastily rush to blast
The rock to pieces— but to find at last*

*When smoke has cleared, not earth, but barren dust.
Only by endless rain the soil is given.
And endless patience is the way of Heaven.*

Slome liefde

Hertaling van het zevende Nayler Sonnet van Kenneth Boulding, door Erik Dries

*Wat een geduld hebben we nodig, en kracht,
Om onze demonen te weerstaan.
Zij zijn wakker dag en nacht,
Steeds klaar om toe te slaan.*

*Hoelang moeten we wachten
Tot onze rots van trots en blinde zwaarden,
Door liefde en hoop-wanhopige gedachten
Verandert in vruchtbare aarde?*

*Nee, vertrouwen op de langzame liefde willen we niet,
Wij werken liever met het snelle dynamiet.
Niet dat trage en gestage, softe gepraat;*

*Helaas is na de klap, een dorre vlakte het resultaat;
Dat is geen vruchtbare grond.
Alleen gestage, geduldige regen maakt de aarde heel en gezond.*

Oorlogen met drones

Uit Deltalicht door Corien van Dorp

In de 'Friend' van zomer 2020 stond een link naar de site <https://dronewars.net/>. In de kop van deze site, die zich ook keurig in het Nederlands laat vertalen, staat: *'Out of sight/ out of mind/ out of control' (uit het zicht/ uit de gedachte/ zonder controle)*

Deze site heb ik vergeleken met de site <https://efadrones.org> (EFAD-het Europees forum voor gewapende drones). EFAD is destijds opgericht door een medewerker van QCEA (Tim Harman) EFAD verwijst naar oorlogen met drones en behandelt dezelfde thema's.

Tussen november en januari zijn hierop diverse artikelen te vinden -bij door scrollen naar eerdere data vind je uiteraard meer. Ik zal proberen een samenvatting te geven van zaken waarvan ik denk dat ze onze aandacht verdienen.

Veiligheid, langdurige conflicten en de rol van drones in Eurazië

China maakt nu gebruik van MALE drones (medium altitude long endurance -gemiddelde hoogte met lange afstandsbereik) deze drones worden gebruikt in Centraal Azië in bestrijding van lang slepende conflicten en ze doen bevroren conflicten weer oplaaien. China zet ze onder andere in ter bewaking van de nieuwe zijderoute BRI (belt road initiation) en bij de strijd met de Oeigoeren.

De 5 autocratische staten in Centraal Azië maken hier ook gebruik van.

Turkije vervaardigt op dit moment zijn eigen drones (Bayraktar TB 2 en 3)

De omstreden relatie tussen Rusland en de NAVO uit zich in de Oekraïne, Georgië en de Krim.

Turkije (NAVO-lid) speelt een rol in het conflict tussen Armenië en Azerbeidzjan en zet deze drones ook in tegen de Koerden. Ook terugkerenden uit Syrië en vluchtelingen uit Afghanistan worden op deze wijze benaderd.

Wie hebben drones?.

Een aantal landen en hun rol in conflicten passeren de revue.

Turkije met MALE drones, en nu ook met nieuwere types, met zijn rol in Nagorno-Karabakh, waarbij Azerbeidzjan steun kreeg ten koste van Armenië. Met drones tegen Koerden, in Syrië, in Libië maar ook in Turkije zelf. De Oekraïne heeft belangstelling voor de Turkse drones.

De Verenigde Staten onder de Trump-regering met betrekking tot Missile Technology Control System (MTCR) regulering. Hierbij wordt export van drones en daaraan gekoppelde technologie in 2 categorieën van gewicht en

afstandsbereik benoemd en de landen waar deze drones naartoe mogen worden geëxporteerd. Categorie 2 gaat naar NAVO bondgenoten, Australië, Zuid Korea en Japan. Na de onderhandelingen van J. Kushner tussen Israël en de Arabische Emiraten (UAE) staan deze landen ook op die lijst. De UAE gebruikt deze drones in Jemen. Ook Taiwan als afvallige Chinese provincie kan deze drones inkopen. Marokko kan over een soort drone beschikken die 'Sky-Gardian' genoemd worden, om boven zee en boven de woestijn te worden ingezet. Ze gebruiken ook drones om de corona regels te controleren.

In Duitsland staat het gebruik van drones nog ter discussie. Spanje, België en Groot Brittannië zetten drones in ter bewaking van de grenzen.

Rusland beschikt dit jaar over drones met 6000 km bereik tot op 20 km hoogte (Okhotnik).

Chinese drones (Wing Loong I en II) worden ingezet in Nigeria en Kazachstan.

India heeft een eigen project Cheetah.

In oktober 2020 hebben NGO's bij de Verenigde Naties de noodzaak belicht op het nemen van verantwoordelijkheid, daar bij de inzet van drones de wetten van menselijkheid worden overschreden.

Hoe schendt het gebruik van drones de privacy?

In Groot Brittannië worden drones ingezet als 'waakhond' boven Het Kanaal (Operation Devran), maar ook in eigen land als controle systeem. Dit systeem is nu nog beperkt in verband met weersomstandigheden en vliegzones. Bij grenscontrole worden satellieten drones en sensoren gebruikt. Zij dragen bij aan militarisering.

In de Verenigde Staten zijn ze gebruikt om onder andere 'Black Lives Matter' demonstraties te controleren.

Samengevat:

Controle wordt uitgeoefend ook wanneer het om niet-criminele zaken gaat. De grenscontroles leveren een bijdrage aan het ontmenselijken van migranten. De menselijke verantwoordelijkheid wordt uit de weg gegaan. De ingewonnen informatie kan leiden tot het vervagen van de rol van militairen of politie.

De inzet van drones gebeurt zonder de noodzaak om de menselijke kosten te overwegen.

Groot Brittannië vervangt op dit moment zijn drones door Protector Skygard, dit is een gewapende drone (9 paveway IV en 3 Brimstone 3 raketten) en VORTEX (video oriented transceiver for exchange of information) Deze drones worden ook geëxporteerd direct van overheid naar overheid. Secretary of

state Ben Wallace benoemt het voordeel van reductie in menselijke kosten. Er worden geen opnames gemaakt van de inzet van een onbemande drone, waardoor geen persoonlijke verantwoording wordt genomen voor eventueel aangerichte schade. Dit wordt “Hiding and Finding” genoemd. Drones zijn zo ook ingezet tegen ISIS. Een van de problemen bij het besturen van drones is dat er nog steeds mensen moeten worden gevonden die aan de knoppen zitten, die geestelijk stabiel worden geacht en ook bereid om dit werk te blijven doen. Om die reden streeft het Britse ministerie van defensie naar de ontwikkeling van autonome drones.

De Campagne om met moord robots te stoppen (to stop killer robots) schrijft een brief aan Ben Wallace (staatsecretaris van defensie in de UK). Ook Ann Feltham van CAAT (campaign against arms trade) schrijft namens campaign to stop killer robots, om bezorgdheid te uiten over de ontwikkeling van autonome wapens met betrekking tot wetgeving. Menselijke controle is essentieel voor succes in de internationale samenwerking.

Pandemische reacties helpen het imago van drones te verbloemen
Met behulp van drones worden gezondheidsmaatregelen in verband met corona ondersteund.

In vogelvlucht is dit een korte samenvatting over drones voor militaire “veiligheids” toepassingen met als hoofdzorg het uitschakelen van menselijke verantwoordelijkheid bij veroorzaakte schade, ontmenselijken van migranten en schending van de privacy van individuele burgers.

We mogen bovendien beseffen dat de aandacht voor gewapende drones op Europees gebied al een tijd bestaat, zonder dat er veel bereikt wordt: Zoals op de site van EFAD hier te lezen is, ontstond er in 2012 al ernstige ongerustheid binnen een groep Europarlementariërs, die hierover aan de bel trokken. Een door het Europese Parlement in vervolg hierop in 2014 aangenomen resolutie is hier te lezen. In 2015 werd ook in de parlementaire assemblee van de Raad van Europa in Straatsburg een resolutie aangenomen, die hier te lezen is. Later (2017) ondernam het Europese Parlement een studie op weg naar een gemeenschappelijk standpunt van de EU over het gebruik van bewapende drones. Terwijl de techniek zich snel ontwikkelt, is er nu veel meer aandacht nodig voor allerlei aspecten van het gebruik van (bewapende) drones. Tenslotte wijs ik graag op een goede bron van informatie over militaire drones in ‘De Correspondent’, via deze link.

Image of drone: New York National Guard by The National Guard, CC BY 2.0

Pierre Ceresole (1879 - 1945)

Impressie van de online bijeenkomst 'Quakers en ik' op 29 febr. Door Marlies Tjallingii

Pierre was een Zwitserse pacifist, zoon van een rechter en opgevoed in de gevestigde kerk.

Op een dag, toen hij 17 jaar oud was, wandelde hij in de bossen van Lausanne. Zoals hij later schreef werd hij op dat moment “gegrepen door de ontdekking dat je, om iets constructiefs te doen in de wereld, eindeloos oprechter, meer direct en meer levendig moest zijn dan de kerk was. Ik voelde iets als een heilige toewijding aan de Waarheid...”

Nadat hij was afgestudeerd als ingenieur reisde hij de wereld over en voorzag in zijn onderhoud met allerlei soorten werk: kippenhokken schoonmaken, baas bij een oliebron, Franse literatuurles in Honolulu. Hierbij werd hij er zich steeds sterker bewust van hoe verkeerd onderscheid naar klasse, ras of rijkdom is. Daarom gaf hij, toen hij in 1914 terug naar huis keerde, zijn erfenis aan de staat, verklaarend dat de leer van Christus belangrijker was dan politieke wijsheid of zakenverstand.

Na de Eerst Wereldoorlog bracht hij voor het eerst een groep vrijwilligers uit verschillende landen bijeen. Ze gingen samen huizen bouwen bij Verdun (Frankrijk), dat in de oorlog verwoest was. Dat was het begin van een internationale werkkampbeweging die vele vrijwilligers samenbracht om te helpen, elke keer als er een ramp had plaatsgevonden: de International Voluntary Service for Peace of – zoals deze beweging in Nederland bekend stond- de Internationale Vrijwillige Hulpdienst (IVH), nu bekend als Vrijwillige Internationale Actie (VIA). Hierbij hebben ook veel Nederlanders gewerkt. Ceresole's ideaal was dat de internationale groepen tot vriendschap tussen de volken zou leiden.

In India bood hij met een kleine groep hulp toen daar een aardbeving was geweest die gepaard ging met watersnood. Ze werkten samen met Gandhi. Terug in Zwitserland besloot Pierre in 1936 lid te worden van het Religieus Genootschap der Vrienden.

Jij zegt: “Maar met de beste wil van de wereld, kan ik niet het punt bereiken om in God te geloven”. Welnu, als je in hem wilt geloven, als je iets groots voelt achter alles en niet slechts woorden, wel, werk voor God en je zult zien dat het niet op hetzelfde neerkomt als in hem geloven, maar op iets oneindig meer levends, meer reëel, krachtiger, iets dat je vervult en overtuigt, meer dan wat dan ook dat jij je vagelijk kunt indenken onder de naam van een ‘werkelijk en levend geloof’: een realiteit, een leven en geen woorden.

Pierre Ceresole, 1935, QF&P 26.26

Gezeten te midden van kinderen in Brynmawr Wales 1931

Het werkkamp in Safien in 1932 (Grison, Zwitserland)

Ik voel heel sterk dat het geestelijk leven absoluut verlangt dat we niet geïsoleerd blijven. Het is deze diepe behoefte om uit een langer en gevaarlijk isolement te geraken die er bij me op aandringt nu lid te worden van de Quakers. Het is steeds duidelijker voor me dat het * individu alleen in de boezem

van een religieuze familie , die vrij maar sterk is ingesteld, in staat is de wereld die diensten te verlenen die zij zozeer nodig heeft en die geen politiek - die immers niet gebaseerd is op een diepe inspiratie- kan hopen te organiseren.

Pierre Ceresole, 1936, QF&P 10.29

Wat zoveel indruk maakt is, dat wanneer woorden elkaar opvolgen het effect vermindert, terwijl bij elke slag met de pikhouweel het effect sterker wordt. Men krijgt hartelijk genoeg van woorden, mar men krijgt niet genoeg van creatieve dienstverlening.

Pierre Ceresole, uit het archief van de SCI (www.archives.sciint.org)

De positie van de pacifist is ondraaglijk als die niet ook zelf intensieve, praktische actie onderneemt...We hebben de stevige rots van welgericht handelen nodig om die vreselijke hang te weerstaan die ons naar angst, haat en geweld toetrekt."

Pierre Ceresole, uit het archief van de SCI.

.....

We hebben de verantwoordelijkheid om de uitspraak van Pierre Ceresole op te volgen: 'Spreek tot elk kind alsof u de volkomen waarheidsgetrouwe, oprechte persoon aanspreekt die hij onder uw leiding ooit zou kunnen worden'.

....

Barbara Windle, 1988. Quaker Faith and Practice 23.78

In de Bijeenkomst 'Quakers en ik' hebben we gesproken over wat er over Pierre Ceresole staat in 'Quaker Geloven en werken'. We voelen de inspiratie die hem heeft aangezet tot het oprichten van de SCI, de internationale werkkampen organisatie. Hoeveel van de Quakers hebben hier hun inspiratie gehaald? We herinneren ons de verhalen van Marius en Marianne Boelsma die elkaar in Pakistan hebben gevonden. Peter en Pippa van Leeuwen hebben elkaar in een werkkamp ontmoet. Chris Hollaender was jarenlang coöpted lid van de SCI. Ook Sytse en Marlies Tjallingii hebben elkaar leren kennen in de VIA in Groningen en hebben een aantal werkkampen mee gedaan. De ervaring van het samen werken in internationale groepen, samen eten, samen zingen, samen een land verkennen. Het leren omgaan met verschillen, met conflicten die dat met zich mee kan brengen en deze samen oplossen. Een leerschool voor het leven die niet weg te denken is! .

Nieuw QCEA rapport over vredesbemiddeling

Ingezonden door Peter van Leeuwen

Op 21 januari organiseerde QCEA de online lancering van het nieuwe rapport genaamd 'Peace Mediation' (Vredes Bemiddeling, van concept tot succesvolle implementatie, leren van Quaker-ervaring).

Het rapport richt zich op de implementatie van het nieuwe concept over **EU-vredesbemiddeling** dat afgelopen december werd gepubliceerd. Het pleit ervoor om te leren van Quaker-ervaring in bemiddeling en verzoening. Te leren de lessen te gebruiken voor praktische begeleiding. Het onderstreept de unieke Quaker-benadering van bemiddeling op basis van vertrouwen, onafhankelijkheid, principiële onpartijdigheid, langdurige betrokkenheid en nederigheid. Het analyseert risico's en kansen voor de implementatie van het EU-concept voor vredesbemiddeling in de geopolitieke context van vandaag. QCEA liep voorop in de interactie met EU-functionarissen over het concept en, zoals de spreker van de Europese Commissie opmerkte. Het was de eerste organisatie die een evenement organiseerde over het nieuwe EU-concept. De rol en bijdrage van actoren uit het maatschappelijk middenveld bij de opbouw van het concept en de richtlijnen werden erkend en geprezen.

Ongeveer 40 mensen namen deel aan het evenement en luisterden naar vier sprekers, die het nieuwe concept, de implementatie en de uitdagingen bespraken: Een EU-ambtenaar, die het concept en de bijbehorende richtlijnen introduceerde; een bemiddelaar met een Quaker-achtergrond, die persoonlijke ervaring met bemiddeling deelde en advies gaf over beste praktijken; een ambtenaar van de Duitse permanente vertegenwoordiging (Duitsland was halfjaarlijkse EU voorzitter toen het concept werd goedgekeurd); tot slot een vertegenwoordiger van het huidige Portugese voorzitterschap, over de implementatie van het concept voor de komende maanden.

Tijdens de besprekingen kwamen veel cruciale kwesties aan de orde, waaronder de huidige militarisering en beveiliging van de EU, de zinvolle opname van lokale participanten in bemiddelingsprocessen en de toegevoegde waarde van de EU als bemiddelaar. In de komende weken en maanden zal het QCEA Peace Program-team het rapport verspreiden onder relevante mensen in de EU en daarbuiten.

We are peace!

Bron: www.christinavondreien.ch. Opgestuurd door Joke Hofman n.a.v. een
Haagse online wijdingssamenkomst

Hier vind je een aantal tips met behulp waarvan je je eigen trilling, en dus ook de wereldwijde trilling, kunt verhogen zodat er vrede in de wereld kan komen – zowel in het klein als in het groot!

- *Zeg ja tegen het leven. Het is een eer om hier als mens te zijn.*
- ***Zoek jouw waarheid niet buiten jezelf maar in jezelf.***
- ***Besef dat elke vreedzame handeling, hoe klein ook, onderdeel wordt van een wereldwijd energetisch veld. Zo draag je direct bij aan de wereldvrede.***
- *Laat liefde in elke vorm toe in je leven, bijvoorbeeld in de vorm van dankbaarheid, vreugde, acceptatie, vergeving, eerlijkheid.*
- *Wees dankbaar en erken de waarde van elke seconde van het verleden en het heden.*
- *Voel je hart en leef ernaar, volg de impuls van je hart. Je hart leidt je binnen de waarheid van het moment naar datgene wat voor jou nu precies goed is.*
- *Geef jezelf het recht om in contact te komen met de bron van de schepping.*
- *Ontmoet kinderen op ooghoogte.*
- *Stem niet af op onlichte (duistere) daden.*
- ***Wees je ervan bewust dat alles wat je uitzendt naar je terugkomt.***
- *Vergeef alle mensen die nu in je leven zijn of vroeger in je leven waren.*
- *Respecteer de vrije wil van al je medemensen, ongeacht hun nationaliteit of hoe ze eruitzien.*
- *Doe waar je plezier aan beleeft en waar je blij van wordt. Houd van jezelf.*
- *Geef gehoor aan je roeping.*
- ***Leef de verandering in jezelf en in je leven die je graag in de wereld wilt zien.***
- *Accepteer of verander een situatie die niet meer strookt met je goddelijke welzijn – of creëer een betere situatie. 17.) Heb respect voor de natuur en onderken haar schoonheid.*
- *Houd je verre van alle media die je naar beneden halen en houd je bezig met positieve dingen.*
- *Onderhoud contacten met mensen die je goeddoen.*
- *Luister naar je lichaam en wees je ervan bewust dat alle fysieke ziekten een oorsprong in je mentale en/of emotionele leven hebben.*
- *Zodra je in je hart aanwezig bent, gaat je trilling omhoog. Meer hoeft je niet te doen.*
- ***Breng geen enkel levend wezen schade toe, noch in gedachten, noch in woorden of daden.***
- ***Liefde is de meest transformerende kracht ter wereld. Benut die kracht en treed elke vorm van geweld met liefde en compassie tegemoet.***
- *Jouw stem verandert de wereld. Wij leven op de wereld en zijn er met elkaar verantwoordelijk voor.*

‘Omdat ik een mens ben is liefde mijn religie, is waarheid mijn leven, is vrijheid mijn recht.’

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen
(lokale groepen)
bijeenkomsten:

Quaker Secretariaat: Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

(Erik Dries en Marlies Tjallingii) e-mail: secretariaat@dequakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering: (Frits Nieuwerth van den Akker)

Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers- te Driebergen.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris: Marianne Ijspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur: Willem Furnée; Badhuisweg 149, 2597 JN 's-Gravenhage tel.: 070-3220544, e-mail: literatuur@quakers.nu. Bankrek.: NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers-te Amsterdam. m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne Ijspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056JD Amsterdam tel. 020-6125703, e-mail: mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Anneke Spreij, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu, Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070-3600621, Bankrek.: NL48 INGB 0001 8562 21 t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350, e-mail: els@ramaker.me, Bankrek.: NL67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl. Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 t.n.v. N.O.N. MV Rel. Gen. der Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: Schrijver vacature. Penn: Dick Meijaard, e-mail: persel@xs4all.nl. Bankrek: NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers, te Amsterdam.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. E-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad te Helmond.

Vriendenkring: Per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring: €30,- voor Nederland en €75,- voor Buitenland (ook Europa). NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers te Amsterdam met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. E-mail: vriendenkringredactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingsamenkomsten in Nederland en België

Gebruik de email adressen of telefoonnummers om te zien of er fysieke of online bijeenkomsten zijn.

Quakers en ik: 19 maart over Kees Boeke. Online 19.30-21.00

Opgeven bij marliestjallingii@home.nl

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 e-mail: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info: Jan Peeters, tel.: 0032.15.24 75 10 e-mail: boekrijk@hotmail.com
Bennekom/	MiZuNe 2e en 4e zondag vd maand. neem contact op met Els Ramaker	Commandeursweg 44, 6721 ZM Bennekom e-mail: els@ramaker.me . De 2e zondag: een gesprek vanuit de stilte en daarna wijdingsssamenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 HapStilSnap: 1x per maand 18:15	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Graag vooraf aanmelden. Info: tel. 070-3600621
Driebergen	Normaal iedere 3 ^e zondag, 10.30.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marieke.nl
Deventer	3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: informatie bij Frieda.	Meester Geertshuis, Assenstraat 20, Meld je aan bij Frieda Oudakker tel. 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com
Gent	2 ^e woensdag 20.00-22.00. 4e zondag 11.00-13.00.	In het zaaltje boven Trafiek, aan Pierkespark in de Brugse Poort. (vooraf graag contact opnemen Quakercircels@gmail.com)
Groningen	2 ^e en 4 ^e zondag 10.30 In De Poort, Moesstraat 20, 9717JW Groningen,	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl ; tel. 050-5712624
Wijhe, bij Zwolle	Eerste zondag 10.30	Wim Balijon, tel.: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Nu even beperkte toegang.
Zwolle	10 maart 18.00-20.00 online iedereen welkom	Hap-Stil-Snap 06-23869715, aanmelden bij Marlies marliestjallingii@home.nl

Iedere Zondag Online Wijdingsamenkomsten 10.30 iedereen (in de hele wereld) welkom, gesproken taal vooral Nederlands Gastheer: Charles Tauber. Meeting ID: 309 877 1347; Passcode: Tauber; tel.: +31 20 794 7345

<https://us02web.zoom.us/j/3098771347?pwd=eEdtNHR5Q2pDSFpSb0dLbZJwNjhUUT09>

Lichtboeken

Deze twee tekeningen komen uit één van de 'lichtboeken' die we hebben verspreid onder groepen in het diverse Den Haag. 'Lichtboeken' zijn lege boeken waar we mensen in vroegen om krachtbronnen en inspiratie in op te schrijven die ze gebruikt of opgemerkt hebben in het afgelopen jaar. We hebben ze verzonnen als één van de activiteiten in de WIHW (World Interfaith Harmony Week, 1e week van februari). Ze zullen mogelijk ook bij de 4 mei viering gebruikt gaan worden. Erik Dries

